

Transportstyrelsens allmänna råd om undantag för färd med breda fordon och fordon med bred odelbar last;

TSFS 2024:16

Utkom från trycket
den 19 april 2024

beslutade den 5 april 2024.

VÄGTRAFIK

Transportstyrelsen beslutar¹ följande allmänna råd.

Allmänt

- 1 Dessa allmänna råd gäller prövning av ansökningar om undantag från bestämmelser om fordons eller fordonstågs bredd i 4 kap. 15 § trafikförordningen (1998:1276) och i lokala trafikföreskrifter meddelade med stöd av 10 kap. 1 § andra stycket 20 samma förordning.
- 2 I 13 kap. 3–5 §§ trafikförordningen (1998:1276) finns bestämmelser om bemyndigande för myndigheter att pröva ansökningar om undantag från trafikregler och under vilka förutsättningar undantag får medges.
- 3 I Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2023:36) om färd med bred odelbar last finns bestämmelser om undantag för transport av bred odelbar last med en bredd av högst 350 centimeter.

Definitioner

- 4 De termer som används i dessa allmänna råd har samma betydelse som i körkortslagen (1998:488), lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner, lagen (2004:1167) om vägtransportledare, trafikförordningen (1998:1276) och förordningen (2001:651) om vägtrafikdefinitioner.

Förutsättningar för att medge undantag

Färdvägsintyg

- 5 Om fordonets bredd överskrider 450 centimeter eller om bredden överskrider 350 centimeter och totalhöjden överskrider 450 centimeter bör

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

sökanden bifoga en redogörelse för kontroll av färdvägen (färdvägsintyg). Färdvägen och eventuella hinder på vägen som kan förutses bör framgå av redogörelsen.

Breda fordon och transport av bred odelbar last

- 6** Undantag bör endast medges för färd med fordon som
- på grund av sin funktion måste vara bredare än 260 centimeter, eller
 - transporterar eller som är särskilt anpassat för att transportera bred odelbar last och därför utan last behöver vara bredare än 260 centimeter.

Samråd

Väghållare

- 7** Innan beslut om undantag meddelas bör andra väghållare som berörs av undantaget ges tillfälle att yttra sig i ärendet.

Polismyndigheten

- 8** När bredden för ett fordon eller fordonståg överskrider 450 centimeter bör Polismyndigheten ges tillfälle att yttra sig över om undantag kan medges utan fara för trafiksäkerheten eller någon annan avsevärd olägenhet.

Myndighet som meddelat lokala trafikföreskrifter

- 9** Innan undantag medges från lokala trafikföreskrifter med särskilda trafikregler om inskränkning till mindre bredd eller längd på motordrivna fordon, fordonståg eller last än som tillåts i 4 kap. 15, 17 eller 17 a §§ trafikförordningen (1998:1276) bör samråd ske med den myndighet som har meddelat föreskrifterna.

Giltighets- och transporttider

Giltighetstider

- 10** Om undantag ska medges för en enstaka färd bör giltighetstiden normalt bestämmas så att färden ska ske inom en månad. Avser undantaget flera färder bör giltighetstiden inte överstiga fem år.

Transporttider

- 11** Om bredden överskrider 310 centimeter bör ett undantag enligt 13 kap. 3 § trafikförordningen (1998:1276) inte medges
- då tät trafik kan förväntas som vid rusningstrafik i och i anslutning till större tätorter, under större lokala arrangemang och under delar av dagar i anslutning till storhelger som påsk, midsommar och jul, eller
 - vid färd i mörker måndag–fredag kl. 06.00–09.00, och kl. 15.00–20.00.

Villkor i beslutet

- 12** Beslut bör förenas med villkor som avser
- att föraren, innan färden påbörjas, förväntat sig om att färdvägen är framkomlig med hänsyn till vägarbeten, hinder i höjd- och sidled och andra liknande förhållanden som kan förutses,
 - att färd inte sker när sikten är kraftigt nedsatt på grund av väderleksförhållandena såsom tät dimma, tätt snöfall eller snörök, och
 - krav på utmärkning och varningslykta enligt 15–25.
- 13** För färd med fordon som är bredare än 310 centimeter men inte bredare än 450 centimeter bör beslutet utöver 12 förenas med villkor enligt 26–37.
- 14** För färd med fordon som är bredare än 450 centimeter bör beslutet utöver 12 förenas med villkor enligt 26–39.

Utmärkning

- 15** Fordon eller fordonståg vars bredd överstiger 260 centimeter är försedda med varningslykter och utmärkta med andra lykter, breddmarkeringsskyltar, varningsskyltar och reflexer på det sätt som framgår av 16, 19–21 och 24.

Skyltar, lykter och reflexer är i ett sådant skick att de kan upptäckas och förstås av andra trafikanter. Breddmarkeringsskyltar och varningsskyltar är väl synliga framifrån och bakifrån.

Skyltarna är belysta vid färd under mörker, i skymning eller gryning och i övrigt när det är påkallat av väderleken eller andra omständigheter. Breddmarkeringsskyltar på EG-mobilkran och motorredskap är inte belysta.

I figur 1 i bilagan finns exempel på hur last som i sidled skjuter ut utanför fordonet bör märkas ut för att vara väl synliga framifrån och bakifrån.

Breddmarkeringsskyltar

- 16** På fordon vars bredd utan last överstiger 260 centimeter är breddmarkeringsskyltar placerade på fordonets yttre kanter.

På fordon med last som i sidled skjuter ut utanför fordonet är breddmarkeringsskyltarnas yttersta kanter i horisontell riktning inte placerade innanför lastens yttersta kant. I lastens längdriktning är skyltarna

placerade före eller på den del av lasten som medför att den tillåtna bredden överskrids.

Skyltarna är normalt placerade högst 2,0 meter över körbanan.

I figur 1 i bilagan finns exempel på lämplig placering av breddmarkeringsskyltarna i horisontell riktning.

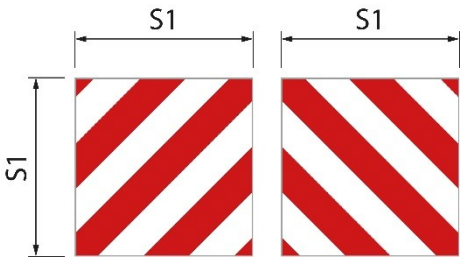
I figur 2 i bilagan finns exempel på lämplig placering av skyltarna i lastens längdriktning.

17 Skyltarna

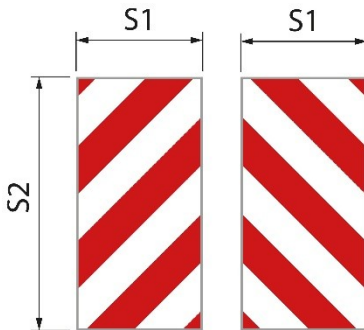
- 1. har växelvis röda och vita fält med en vinkel på 45–60° och en bredd på 7–10 centimeter,
- 2. har fält av samma bredd, med undantag för de yttersta fälten,
- 3. är E-märkta enligt ECE-reglemente 104 eller ECE-reglemente 150, och
- 4. placeras så att fälten lutar snett utåt och nedåt från fordonet eller lasten.

18 Skyltarna har följande storlekar.

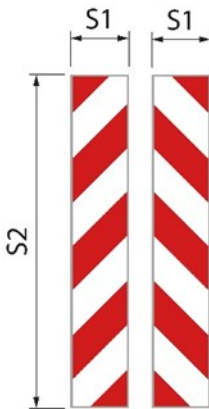
Kvadratiska skyltar	Figur 1	S1 är minst 0,42 meter. Förhållandet mellan bredd och höjd är 1:1
Rektangulära skyltar	Figur 2	S1 är minst 0,28 meter och S2 är minst 0,56 meter. Förhållandet mellan bredd och höjd är 1:2.
Rektangulära skyltar	Figur 3	S1 är 0,14 meter och S2 är 0,8 meter



Figur 1



Figur 2



Figur 3

Breddmarkeringsskyltarna på en EG-mobilkran och ett motorredskap kan ha andra storlekar än vad som anges ovan och vara utförd som dekal.

Utmärkning av tunna lastenheter

19 Plåtar, skivor, byggplattor och andra liknande tunna lastenheter är utöver breddmarkeringsskyltar framtill och baktill försedda med en skylt eller motsvarande på de delar av lasten som medför breddöverskridande. Den har växelvis reflekterande röd och vit färg och en synlig yta på minst 250 centimeter².

Första stycket gäller inte om breddmarkeringsskyltarna placeras intill den utstickande lasten. Vad som avses med intill den utstickande lasten framgår av figur 2 i bilagan.

Lyktor och reflexer

20 Fordonets eller lastens yttersta kant är utmärkt med lyktor och reflexer vid färd under mörker, i skymning eller gryning och i övrigt när det är påkallat av väderleken eller andra omständigheter. Utmärkningen är såväl framtill som baktill med två lyktor på vardera sidan. Framtill visar lyktorna vitt ljus framåt och med vita reflexer. Baktill visar lyktorna rött ljus bakåt och med röda reflexer.

Lyktorna är placerade ovanför och nedanför breddmarkeringsskyltarna och så nära dess yttre kant som möjligt. De har en sådan ljusstyrka att de kan ses tydligt på ett avstånd av 300 meter.

EG-mobilkranen och motorredskapet är inte försedda med lyktor och reflexer enligt första stycket.

Varningsskyltar

21 Fordonet eller fordonståget är framtill och baktill försett med varningsskyltar.

Den framåtriktade skylten är placerad under vindrutans nedre kant eller med skyltens underkant högst 2,0 meter över körbanan.

22 Skyltarna har

- 1. gul botten som är retroreflekterande,
- 2. fluorescerande röd bård med en bredd på 5,5 centimeter, och
- 3. text i teckensnittet Tratexsvart med textstorlek 0,17 meter.

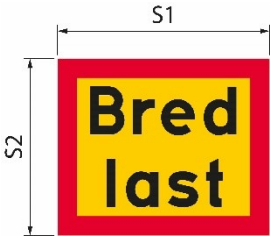
23 Skyltarna har följande storlekar.

Skyltar med en rad	Figur 1	S1 är minst 1,2 meter och S2 är minst 0,4 meter. Förhållandet mellan bredd och höjd är 3:1
Skyltar med två rader	Figur 2	S1 är minst 0,6 meter och S2 är minst 0,5 meter

Om skyltens storlek ökas ökar även bårdens bredd och textstorlek i motsvarande grad.



Figur 1



Figur 2

Varningslyktor

- 24 Fordonet eller fordonståget är försett med minst en varningslykta.
- 25 Varningslyktorna är påslagna endast när fordonet eller fordonståget använder mer än ett körfält samtidigt.

Ytterligare villkor för färd med fordon eller fordonståg som är bredare än 310 centimeter

Varningslyktor

- 26 Vid färd under mörker, i skymning eller gryning och i övrigt när det är påkallat av väderleken eller andra omständigheter, är varningslyktorna, utöver 25, påslagna.

Varningsbil

- 27 En varningsbil varnar andra trafikanter för det breda fordonet eller fordonståget.

Varningsbilen kör bakom fordonet eller fordonståget på väg med körbanor åtskilda av skiljeremsa, mitträcke eller motsvarande. Saknas fysisk separering av körbanorna kör den i stället framför fordonet eller fordonståget.

Utom tättbebyggt område är avståndet mellan varningsbilen och transporten cirka 200 meter. Inom tättbebyggt område är avståndet kortare.

- 28 En varningsbil varnar för högst tre fordon eller fordonståg.
- 29 Varningsbilen är en personbil eller en lastbil med en totalvikt av högst 4,5 ton. Bilen har inte något tillkopplat fordon.

Körkort

- 30 Varningsbilens förare innehar körkort med behörighet C1 eller C.

Varningsskyltar

- 31 Varningsbilen är utmärkt med varningsskyltar. Skyltarna är placerade högre än vindrutans övre kant och är väl synliga framifrån och bakifrån. Skyltarna är i ett sådant skick att de kan upptäckas och förstås av andra trafikanter. Vid färd under mörker, i skymning eller gryning och i övrigt när det är påkallat av väderleken eller andra omständigheter är varningsskyltarna belysta.

32 Skyltarna har

1. gul botten som är retroreflekterande,
2. fluorescerande röd bård med en bredd på 5,5 centimeter, och
3. text i teckensnittet Tratexsvart med textstorlek 0,17 meter.

33 Skyltarna har följande storlek.

S1 är minst 1,2 meter och S2 är minst 0,4 meter (figur 1). Förhållandet mellan bredd och höjd är 3:1.

Om skyltens storlek ökas ökar även bårdens bredd och textstorlek i motsvarande grad.



Figur 1

Varningslykta

34 Varningsbilen är försedd med minst en varningslykta.

35 Vid färd i dagsljus är varningslyktan påslagen endast när det breda fordonet eller fordonståget inkräktar på ett körfält för mötande trafik.

36 Vid färd under mörker, i skymning eller gryning och i övrigt när det är påkallat av väderleken eller andra omständigheter är varningslyktan alltid påslagen.

Kommunikation mellan varningsbilen och det breda fordonet eller fordonståget

37 Förare i en varningsbil och i ett brett fordon eller fordonståg kan kommunicera med varandra via en radio- eller mobiltelefonförbindelse. Förarna kan kommunicera med varandra på ett språk som båda behärskar.

Ytterligare villkor för färd med fordon som är bredare än 450 centimeter

38 Transporten eskorteras av vägtransportledare eller polis. Ska transporten eskorteras av polis bör beslutet innehålla en upplysning om att Polismyndigheten ska kontaktas minst en vecka före den planerade transporten.

39 Föraren av transporten ser till att en radio- eller telefonförbindelse upprättas med föraren av varningsbilen, den eskorterande

vägtransportledaren eller polis. De kommunicerar med varandra på ett språk som samtliga behärskar.

Dessa allmänna råd ersätter Vägverkets allmänna råd (VVFS 2000:126) om undantag från bestämmelser i trafikförordningen (1998:1276) om fordons bredd och Transportstyrelsens allmänna råd (TSFS 2009:64) om undantag för färd med breda fordon.

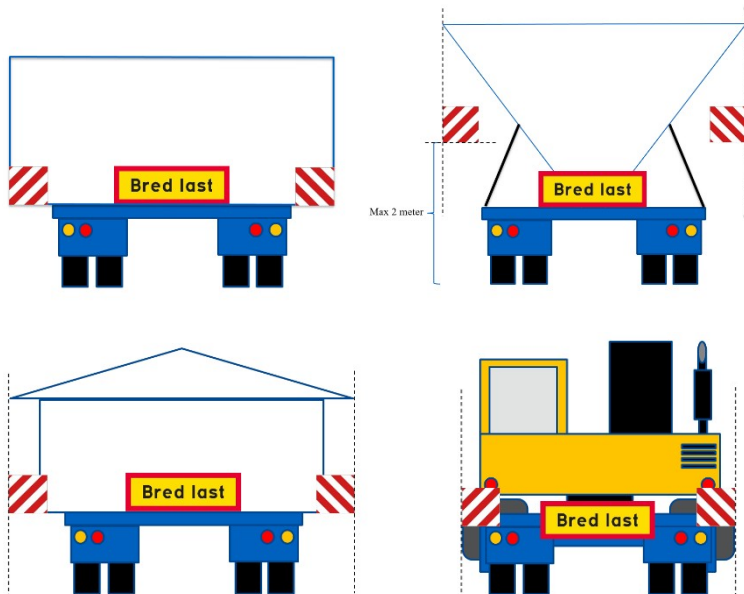
På Transportstyrelsens vägnar

JONAS BJELFVENSTAM

Pär Ekström
(Väg och järnväg)

Bilaga

Figur 1. Breddmarkeringsskyltarnas placering i horisontell riktning.



Figur 2. Breddmarkeringsskyltarnas placering i lastens längdriktning.

